

delse af tvangsindgreb og oplysningspligter. I pkt. 3.6.3. i de almindelige bemærkninger til det lovforslag, der ligger til grund for denne lov, (L 96 FT 2003/04) er anført, at det i praksis ofte ikke vil være muligt for politiet at foretage tvangsindgreb efter reglerne i retsplejeloven på skibe, der befinder sig til søs. Det anføres endvidere, at der kan gøre sig særlige forhold gældende for fiskerimyndighederne, samt at fødevareministeren efter drøftelse med justitsministeren vil overveje, om der kan være anledning til at foreslå ændringer i fiskerilovgivningen, som giver fiskerikontrollen mulighed for i visse tilfælde at foretage tvangsindgreb på skibe, selv om betingelserne i lovforslagets § 9 ikke er opfyldt.

Det vurderes, at sædvanlig fiskerikontrol, som den gennemføres i dag, stort set vil kunne videreføres med baggrund i de eksisterende hjemler i kapitel 22 i fiskeriloven og i overensstemmelse med §§ 9 og 10 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. i øvrigt nedenfor pkt. 3.3.

Der vil dog kunne opstå mistankesituationer, som er omfattet af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsmidler og oplysningspligter, og hvor yderligere tvangsindgreb derfor skal foretages af politiet efter retsplejelovens bestemmelser om strafferetsplejen.

I de formentlig relativt få situationer, hvor dette vil være tilfældet, og den ansvarlige for fiskerifartøjet ikke ønsker at meddele samtykke til, at kontrolmyndigheden kan foretage tvangsindgreb, som vurderes at være nødvendige, følger det af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsmidler og oplysningspligter, at politiet må anmodes om at komme til stede for at foretage nødvendige tvangsindgreb efter retsplejelovens bestemmelser om strafferetsplejen.

3.1.2. Kontrolforretninger på fiskeriområdet

Fødevareministeriets fiskerikontrol, herunder kontrol til søs, foregår i overensstemmelse med fiskerilovens kontrolbestemmelser i lovens kapitel 22. Efter disse bestemmelser er der i kontroløjemed bl.a. adgang til uden retskendelse og mod behørig legitimation at foretage kontrol på fiskerifartøjer, udtage prøver mv. Også efter EU- forordninger på fiskeriområdet har de danske fiskerimyndigheder pligt til at udøve en rimelig tæt kontrol med det danske fiskeri for at sikre, at fiskerilovgivningen overholdes samt sikre håndhævelse og retsforfølgning, hvis reglerne overtrædes.

Fiskerikontrollen foregår dels som stikprøvebaseret kontrol, dels på basis af en mere konkret formodning om, at der muligvis foregår ulovligheder. I begge typer af kontrol vil kontrolforretningen bestå i observation og eftersyn af fangst, redskaber, logbogsoptegnelser, igangværende fiskeri samt af farvandet, hvori der fiskes. Observationerne kan normalt sammenholdes med de registrerede oplysninger i Fiskerisystemet, f.eks. om forbrug af kvote og havdage samt anmeldelser af farvandsskift, som den landbaserede kontrol eller fiskerikontrolskibet vil få udskrevet før fysisk kontrol på et fiskerifartøj.

Fødevareministeriets fiskerikontrolskibe foretager kontrol af fiskerifartøjer til søs på basis af EU- og nationale regler på fiskeriområdet, herunder regler om fiskearter, der må fiskes, tilladte mindstemål for fisk, tilladte fangstredskaber i bestemte farvande og til fiskeri af bestemte arter, havdage, fangstsammensætning og om begrænsninger mht. fangstfarvande, hvor der må fiskes. En række forhold vil alene kunne kontrolleres ved søværts kontrol, hvor fiskerikontrolmyndigheden kommer om bord i fartøjet (border) og observerer og gennemgår alle umiddelbart tilgængelige forhold, såsom fangst, redskaber, aktuelt fiskeri, logbogsblade mv. Ved den landbaserede fiskerikontrol, som hovedsagelig foregår ved kontrol af fiskerifartøjer i havn, kontrolleres fangst, herunder lastrum, logbog, redskaber om bord mv.

Selv om det fra et fiskerikontrolskib kan iagttages, at et fiskerifartøj befinder sig i et område, hvor det ikke har ret til fiskeri, vil det normalt først være efter en fysisk kontrol på fartøjet, at samtlige relevante oplysninger kan foreligge til vurdering af, om der foreligger en situation, der kan føre til strafforfølgning. F.eks. kræver det normalt nøjere iagttagelse på selve fiskerifartøjet at fastslå, om der fra fiskerifartøjet rent faktisk foregår fiskeri og i givet fald med hvilket redskab. På samme måde vil det normalt først ved bording af fartøjet kunne fastslås, om der måtte foreligge særlige undskyldelige omstændigheder for tilstedeværelse i et "ulovligt område", som f.eks., at problemer med fartøjets maskiner eller sikkerhed har gjort det nødvendigt at gennemsejle et ulovligt område for at komme i havn hurtigst muligt.

Først på et relativt sent tidspunkt i en kontrolforretning vil det kunne forekomme, at der er opstået en sådan rimelig begrundet mistanke, at § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter ville medføre, at videre tvangsindgreb kun kan ske efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen.